Obliczenia wałów przy pomocy metod numerycznych

Leszek Dubicki

30 sierpnia 2005 r.

Niniejszy tekst napisałem żeby zilustrować sposób, w jaki obliczyłem wały w swoim projekcie z przedmiotu Podstawy Konstrukcji Maszyn. Może on być dowolnie wykorzystywany, prezentowany czy zamieszczany w innych dokumentach, przy czym chciałbym zaznaczyć że nie jest to praca naukowa tylko czyste rozważania teoretyczne.

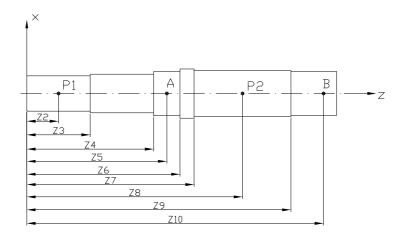
Koncepcję takiego podejścia do obliczeń wałów zaczerpnąłem z książki "Podstawy Konstrukcji Maszyn" pod red. Marka Dietrycha.

Program (a właściwie biblioteka) wykorzystujący przedstawiony algorytm został napisany w języku Python (http://www.python.org) przy użyciu bibliotek

Numarray (http://sourceforge.net/projects/numpy) i

Matplotlib (http://matplotlib.sf.net/goals.html). Jego kod źródłowy można dostać u mnie ale tu również chciałbym zaznaczyć, że jest to praktycznie wersja robocza pozbawiona jakjegokolwiek interfejsu użytkownika czy dokumantacji, więc potencjalny użytkownik musi znać składnie pythona i wykazać się dużą cierpliwością. Ponadto program uruchamiałem tylko w środowisku Linux, i nie wiem, czy będzie działać w innym systemie.

1 Wały dwupodporowe

Rysunek przedstawia typowy wał dwupodporowy (nawiasem mówiąc wał nr 1 w moim projekcie jest identyczny)

Aby ułatwić obliczenia przy pomocy komputera założyłem, że w kaźdym punkcie granicznym k działa jakaś siła poprzeczna F_k oraz jakiś moment skupiony M_k (na rys. w punktach P_1 ($z=Z_2$),

 $A(z=Z_5)$, $P_2(z=Z_8)$ i $B(z=Z_{10})$ wielkości te są różne os zera, w pozostałych punktach są równe zeru).

Takie podejście pozwala konstruować pojedyncze macierze dla całego wału.

Zakładam, że reakcje podpór zostały wcześniej obliczone przy użyciu równań statyki. Równanie różniczkowe linii ugiecia dla i-tego przedziału ma następująca postać:

$$EI_i x_i'' = -M_i(z)$$

$$x_i' = -1 \cdot \frac{1}{EI_i} \int M_i(z) dz$$

$$x_i = -1 \cdot \frac{1}{EI_i} \int \left[\int M_i(z) dz \right] dz$$

$$M_i(z) = -1 \cdot \sum_{k=1}^i \left[F_k \cdot (z - Z_k) + M_k \right]$$

Przy założeniu (umownym), że siła skierowana przeciwnie do osi x jest dodatnia. Mamy więc:

$$M_{i}(z) = -1 \cdot \sum_{k=1}^{i} F_{k} \cdot z + \sum_{k=1}^{i} F_{k} \cdot Z_{k} - \sum_{k=1}^{i} M_{k}$$
$$M_{i}(z) = m_{i} \cdot z + b_{i}$$

gdzie:

$$m_i = -\sum_{k=1}^{i} F_k \cdot z; \quad b_i = \left[\sum_{k=1}^{i} F_k \cdot Z_k - \sum_{k=1}^{i} M_k\right]$$

Podstawiając to do równań różniczkowych linii ugięcia:

$$EI_{i}x_{i}'' = -(m_{i} \cdot z + b_{i})$$

$$x_{i}' = \frac{-1}{EI_{i}} \left(\frac{m_{i}}{2} \cdot z^{2} + b_{i} \cdot z + c_{i1} \right)$$

$$x_{i} = \frac{-1}{EI_{i}} \left(\frac{m_{i}}{6} \cdot z^{3} + \frac{b_{i}}{2} \cdot z^{2} + C_{i1} \cdot z + C_{i2} \right)$$

Stałe całkowania oblicza się z warunków brzegowych wymaga to rozwiązania układu 2n równań, gdzie n to ilość przedziałów Układ ten w postaci macierzowej wygląda następująco:

$$A \cdot C = D$$

Gdzie:

$$C = \begin{bmatrix} C_{1_1} \\ C_{1_2} \\ C_{2_1} \\ C_{2_2} \\ \vdots \\ C_{10_1} \\ C_{10_2} \end{bmatrix}$$

A to macierz współczynników stojących przy niewiadomych (stałych całkowania) o wymiarze $(2n \ x \ 2n)$, a D to macierz wyrazów wolnych o wymiarze $(2n \ x \ 1)$

Macierze A i D można rozbić na trzy bloki odpowiadające grupom warunków brzegowych:

1.1 Warunek zerowych ugięć w podporach.

Macierze A_1 i D_1 o wymiarach (2x2n) i (2x1)

Równanie dla j-tego przedziału przybierze postać:

$$x_j = \frac{-1}{EI_j} \left(\frac{m_j}{6} \cdot z_j^3 + \frac{b_j}{2} \cdot z_j^2 + C_{j1} \cdot z_j + C_{j2} \right) = 0$$

a po przeniesieniu niewiadomych na jedną stronę:

$$C_{j1} \cdot z_j + C_{j2} \cdot 1 = \frac{m_j}{6} \cdot z_j^3 + \frac{b_j}{2} \cdot z_j^2$$

gdzie j - numer przedziału na początku którego występuje podpora W ogólnym przypadku macierze A_1 i D_1 mają więc postać:

$$D_1 = \begin{bmatrix} -\frac{m_{ja}}{6} \cdot z_a^3 - \frac{b_{ja}}{2} \cdot z_a^2 \\ -\frac{m_{jb}}{6} \cdot z_b^3 - \frac{b_{jb}}{2} \cdot z_b^2 \end{bmatrix}$$

W moim przykładzie podpory są w punktach $z=Z_5$ i $z=Z_{10},$ więc: $x(z=Z_5)=0$ i $x(z=Z_{10})=0$

$$A_1 = \left[\begin{array}{cccccc} 0 & \vdots & Z_5 & 1 & 0 & \vdots & 0 & 0 \\ 0 & \vdots & 0 & 0 & 0 & \vdots & Z_{10} & 1 \end{array} \right]$$

$$D_1 = \begin{bmatrix} -\frac{m_5}{6} \cdot Z_5^3 - \frac{b_5}{2} \cdot Z_5^2 \\ -\frac{m_{10}}{6} \cdot Z_{10}^3 - \frac{b_{10}}{2} \cdot Z_{10}^2 \end{bmatrix}$$

1.2 Warunek równości kątów obrotu na granicach przedziałów.

Macierze A_2 i D_2 o wymiarach (n-1x2n) i (n-1x1)

$$x'_{j}(z = Z_{j+1}) = x'_{j+1}(z = Z_{j+1})$$

Równanie dla j-tego przedziału przybierze postać:

$$\frac{-1}{EI_j} \left(\frac{m_j}{2} \cdot z_{j+1}^2 + b_j \cdot z_{j+1} + C_{j1} \right) = \frac{-1}{EI_{j+1}} \left(\frac{m_{j+1}}{2} \cdot z_{j+1}^2 + b_{j+1} \cdot z_{j+1} + C_{(j+1)_1} \right)$$

a po przeniesieniu niewiadomych na jedną stronę:

$$\frac{1}{I_j} \cdot C_j - \frac{1}{I_{j+1}} \cdot C_{j+1} = \frac{1}{I_{j+1}} \cdot \left(\frac{m_{j+1}}{2} \cdot z_{j+1}^2 + b_{j+1} \cdot z_{j+1}\right) - \frac{1}{I_j} \cdot \left(\frac{m_j}{2} \cdot z_{j+1}^2 + b_j \cdot z_{j+1}\right)$$

gdzie j - numer przedziału

W ogólnym przypadku macierze A_2 i D_2 mają więc postać:

$$D_{2} = \begin{bmatrix} \frac{-1}{I_{1}} \left(\frac{m_{1}}{2}z_{2}^{2} + b_{1}z_{2}\right) + \frac{1}{I_{2}} \left(\frac{m_{2}}{2}z_{2}^{2} + b_{2}z_{2}\right) \\ \frac{-1}{I_{2}} \left(\frac{m_{2}}{2}z_{3}^{2} + b_{2}z_{3}\right) + \frac{1}{I_{3}} \left(\frac{m_{3}}{2}z_{3}^{2} + b_{3}z_{3}\right) \\ & \cdots \\ \frac{-1}{I_{j}} \left(\frac{m_{j}}{2}z_{j+1}^{2} + b_{j}z_{j+1}\right) + \frac{1}{I_{j+1}} \left(\frac{m_{j+1}}{2}z_{j+1}^{2} + b_{j+1}z_{j+1}\right) \\ & \cdots \\ \frac{-1}{I_{n-1}} \left(\frac{m_{n-1}}{2}z_{n}^{2} + b_{n-1}z_{n}\right) + \frac{1}{I_{n}} \left(\frac{m_{n}}{2}z_{n}^{2} + b_{n}z_{n}\right) \end{bmatrix}$$

W przykładowym wale, gdzie liczba przedziałów równa się 10:

$$A_2 = \begin{bmatrix} \frac{1}{I_1} & 0 & \frac{-1}{I_2} & 0 & 0 & \vdots & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \frac{1}{I_2} & 0 & \frac{-1}{I_3} & \vdots & 0 & 0 & 0 & 0 \\ \cdots & \cdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & \vdots & \frac{1}{I_0} & 0 & \frac{-1}{I_{10}} & 0 \end{bmatrix}$$

$$D_{2} = \begin{bmatrix} \frac{-1}{I_{1}} \left(\frac{m_{1}}{2} Z_{2}^{2} + b_{1} Z_{2} \right) + \frac{1}{I_{2}} \left(\frac{m_{2}}{2} Z_{2}^{2} + b_{2} Z_{2} \right) \\ \frac{-1}{I_{2}} \left(\frac{m_{2}}{2} Z_{3}^{2} + b_{2} Z_{3} \right) + \frac{1}{I_{3}} \left(\frac{m_{3}}{2} Z_{3}^{2} + b_{3} Z_{3} \right) \\ & \cdots \\ \frac{-1}{I_{0}} \left(\frac{m_{9}}{2} Z_{10}^{2} + b_{9} Z_{10} \right) + \frac{1}{I_{10}} \left(\frac{m_{10}}{2} Z_{10}^{2} + b_{10} Z_{10} \right) \end{bmatrix}$$

1.3 Warunek równości ugięć wału na granicach przedziałów.

Macierze A_3 i D_3 o wymiarach (n-1x2n) i (n-1x1)

$$x_j(z = Z_{j+1}) = x_{j+1}(z = Z_{j+1})$$

Równanie dla j-tego przedziału przybierze postać:

$$\frac{-1}{EI_{j}}\left(\frac{m_{j}}{6}\cdot z_{j+1}^{3}+\frac{b_{j}}{2}\cdot z_{j+1}^{2}+C_{j1}\cdot z_{j+1}+C_{j2}\right)=\frac{-1}{EI_{j+1}}\left(\frac{m_{j+1}}{6}\cdot z_{j+1}^{3}+\frac{b_{j+1}}{2}\cdot z_{j+1}^{2}+C_{(j+1)_{1}}\cdot z_{j+1}+C_{(j+1)_{2}}\right)$$

a po przeniesieniu niewiadomych na jedną stronę:

$$\frac{z_{j+1}}{I_{j}} \cdot C_{j} 1 + \frac{1}{I_{j}} \cdot C_{j} 2 - \frac{1}{I_{j+1}} \cdot C_{(j+1)_{1}} - \frac{1}{I_{j+1}} \cdot C_{(j+1)_{2}} = \frac{1}{I_{j+1}} \cdot \left(\frac{m_{j+1}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j+1}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{6} \cdot z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m$$

gdzie j - numer przedziału

W ogólnym przypadku macierze A_3 i D_3 mają więc postać:

$$D_{3} = \begin{bmatrix} \frac{-1}{I_{1}} \left(\frac{m_{1}}{6}z_{2}^{3} + \frac{b_{1}}{2}z_{2}^{2}\right) + \frac{1}{I_{2}} \left(\frac{m_{2}}{6}z_{2}^{3} + \frac{b_{2}}{2}z_{2}^{2}\right) \\ \frac{-1}{I_{2}} \left(\frac{m_{2}}{6}z_{3}^{3} + \frac{b_{2}}{2}z_{3}^{2}\right) + \frac{1}{I_{3}} \left(\frac{m_{3}}{6}z_{3}^{3} + \frac{b_{3}}{2}z_{3}^{2}\right) \\ & \cdots \\ \frac{-1}{I_{j}} \left(\frac{m_{j}}{6}z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2}z_{j+1}^{2}\right) + \frac{1}{I_{j+1}} \left(\frac{m_{j+1}}{6}z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j+1}}{2}z_{j+1}^{2}\right) \\ & \cdots \\ \frac{-1}{I_{n-1}} \left(\frac{m_{n-1}}{6}z_{n}^{3} + \frac{b_{n-1}}{2}z_{n}^{2}\right) + \frac{1}{I_{n}} \left(\frac{m_{n}}{6}z_{n}^{3} + \frac{b_{n}}{2}z_{n}^{2}\right) \end{bmatrix}$$

W przykładowym wale, gdzie liczba przedziałów równa się 10:

$$D_{3} = \begin{bmatrix} \frac{-1}{I_{1}} \left(\frac{m_{1}}{6} Z_{2}^{3} + \frac{b_{1}}{2} Z_{2}^{2}\right) + \frac{1}{I_{2}} \left(\frac{m_{2}}{6} Z_{2}^{3} + \frac{b_{2}}{2} Z_{2}^{2}\right) \\ \frac{-1}{I_{2}} \left(\frac{m_{2}}{6} Z_{3}^{3} + \frac{b_{2}}{2} Z_{3}^{2}\right) + \frac{1}{I_{3}} \left(\frac{m_{3}}{6} Z_{3}^{3} + \frac{b_{3}}{2} Z_{3}^{2}\right) \\ & \cdots \\ \frac{-1}{I_{9}} \left(\frac{m_{9}}{6} Z_{10}^{3} + \frac{b_{9}}{2} Z_{10}^{2}\right) + \frac{1}{I_{10}} \left(\frac{m_{10}}{6} Z_{10}^{3} + \frac{b_{10}}{2} Z_{10}^{2}\right) \end{bmatrix}$$

Po złóżeniu bloków A_1 , A_2 i A_3 oraz D_1 , D_2 i D_3 mamy:

$$A = \begin{bmatrix} A_1 \\ \overline{A_2} \\ \overline{A_3} \end{bmatrix} i D = \begin{bmatrix} D_1 \\ \overline{D_2} \\ \overline{D_3} \end{bmatrix}$$

2 Wały wielopodporowe

Jak wiadomo wały wielopodporowe różnią się od dwupodporowych (jeśli chodzi o obliczenia) tylko (i aż) tym, że nie znamy wszystkich sił działających na wały, a mianowicie reakcji. Trzeba je obliczyć równolegle ze stałymi całkowania.

Dlatego nasza macierz niewiadomych C będzie składała się z dwóch części:

$$C = \begin{bmatrix} R_1 \\ R_2 \\ \vdots \\ R_p \\ C_{11} \\ C_{12} \\ C_{21} \\ C_{22} \\ \vdots \\ C_{n1} \\ C_{n2} \end{bmatrix}$$

gdzie p to ilość podpór a n to ilość przedziałów (wliczając te, które są związane z podporami), więc liczba niewiadomych jest równa p+2n

W związku z tym każdy z bloków macierzy A odpowiadających określonym warunkom brzegowym również będzie składał się z dwóch części, np:

$$A_1 = \left[\begin{array}{c|c} A_{1R} & A_{1C} \end{array} \right]$$

Równanie różniczkowe linii ugięcia dla i-tego przedziału ma następującą postać:

$$EI_i x_i'' = -M_i(z)$$

$$x_i' = -1 \cdot \frac{1}{EI_i} \int M_i(z) dz$$

$$x_i = -1 \cdot \frac{1}{EI_i} \int \left[\int M_i(z) dz \right] dz$$

$$M_i(z) = -1 \cdot \sum_{k=1}^i \left[F_k \cdot (z - Z_k) + M_k \right] - \sum_{k=1}^{i_R} \left[R_{k_R} \cdot (z - Z_{k_R}) \right]$$

Gdzie wyrażenie:

$$\sum_{k_R=1}^{i_R} \dots$$

oznacza sumę reakcji (lub wyrażeń związanych z reakcjami) występujących od początku wału do początku przedziału o indeksie i włącznie.

Ponownie wprowadzamy wielkości zastępujące obciążenia (ale tym razem bez podpór):

$$M_{i}(z) = -1 \cdot \sum_{k=1}^{i} F_{k} \cdot z + \sum_{k=1}^{i} F_{k} \cdot Z_{k} - \sum_{k=1}^{i} M_{k} - \sum_{k=1}^{i_{R}} [R_{k_{R}} \cdot (z - Z_{k_{R}})]$$

$$M_{i}(z) = m_{i} \cdot z + b_{i} - \sum_{k_{R}=1}^{i_{R}} [R_{k_{R}} \cdot (z - Z_{k_{R}})]$$

gdzie:

$$m_i = -\sum_{k=1}^{i} F_k \cdot z; \quad b_i = \left[\sum_{k=1}^{i} F_k \cdot Z_k - \sum_{k=1}^{i} M_k\right]$$

Podstawiając to do równań różniczkowych linii ugięcia:

$$EI_{i}x_{i}'' = -\left\{m_{i} \cdot z + b_{i} + \sum_{k_{R}=1}^{i_{R}} \left[R_{k_{R}} \cdot (z - Z_{k_{R}})\right]\right\}$$

$$x_{i}' = \frac{-1}{EI_{i}} \left\{\frac{m_{i}}{2} \cdot z^{2} + b_{i} \cdot z + \sum_{k_{R}=1}^{i_{R}} \left[R_{k_{R}} \cdot z \left(\frac{z}{2} - Z_{k_{R}}\right)\right] + C_{i1}\right\}$$

$$x_{i} = \frac{-1}{EI_{i}} \left\{\frac{m_{i}}{6} \cdot z^{3} + \frac{b_{i}}{2} \cdot z^{2} + \sum_{k_{R}=1}^{i_{R}} \left[R_{k_{R}} \cdot \frac{z^{2}}{2} \left(\frac{z}{3} - Z_{k_{R}}\right)\right] + C_{i1} \cdot z + C_{i2}\right\}$$

Tym razem przykładowy wał widoczny na rysunku jest bardzo prosty aby ułatwić konstrukcję macierzy.

2.1 Równania statyki

Zbudujemy dwa równania statyki dla dwóch dowolnych podpór, np A i B:

$$\sum M_A = 0$$

$$\sum_{i=1}^n F_i \cdot (z_i - Z_A) + \sum_{i=1}^n M_i + \sum_{i_R=1}^p R_{i_R} \cdot (z_{i_R} - Z_A)$$

$$\sum_{i_R=1}^p R_{i_R} \cdot (z_{i_R} - Z_A) = -\left[\sum_{i=1}^n F_i \cdot (z_i - Z_A) + \sum_{i=1}^n M_i\right]$$

$$\sum M_B = 0$$

$$\sum_{i=1}^n F_i \cdot (z_i - Z_B) + \sum_{i=1}^n M_i + \sum_{i_R=1}^p R_{i_R} \cdot (z_{i_R} - Z_B)$$

$$\sum_{i_R=1}^n R_{i_R} \cdot (z_{i_R} - Z_B) = -\left[\sum_{i=1}^n F_i \cdot (z_i - Z_B) + \sum_{i=1}^n M_i\right]$$
7

Macierz A_{1R} będzie miała postać:

$$A_{1R} = \begin{bmatrix} Z_A - Z_A & Z_B - Z_A & Z_C - Z_A & \cdots \\ Z_A - Z_B & Z_B - Z_B & Z_C - Z_B & \cdots \end{bmatrix}$$

wymiar - $(2 \times p)$

Natomiast macierz A_{1C} jest macierzą zerową o wymiarze (2x2n). Macierz D_1 :

$$D_1 = \begin{bmatrix} -\left[\sum_{i=1}^n F_i \cdot (z_i - Z_A) + \sum_{i=1}^n M_i\right] \\ -\left[\sum_{i=1}^n F_i \cdot (z_i - Z_B) + \sum_{i=1}^n M_i\right] \end{bmatrix}$$

wymiar - (2 x 1)

W przykładowym wałku macierze te będą wyglały następująco:

$$A_{1R} = \left[\begin{array}{ccc} 0 & Z_3 - Z_2 & Z_6 - Z_2 \\ Z_2 - Z_3 & 0 & Z_6 - Z_3 \end{array} \right]$$

$$D_1 = \begin{bmatrix} -[F_5 \cdot (Z_5 - Z_2) + M_5] \\ -[F_5 \cdot (Z_5 - Z_3) + M_5] \end{bmatrix}$$

2.2 Zerowe ugięcia w podporach gdy podpora jest na początku przedziału

Równanie dla j-tego przedziału przybierze postać:

$$x_j = \frac{-1}{EI_j} \left(\frac{m_j}{6} \cdot z_j^3 + \frac{b_j}{2} \cdot z_j^2 - \sum_{k_R=1}^j \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_j^2}{2} \cdot \left(\frac{z_j}{3} - Z_{k_R} \right) \right] + C_{j1} \cdot z_j + C_{j2} \right) = 0$$

a po przeniesieniu niewiadomych na jedną stronę:

$$C_{j1} \cdot z_j + C_{j2} \cdot 1 - \sum_{k_R=1}^{j} \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_j^2}{2} \cdot \left(\frac{z_j}{3} - Z_{k_R} \right) \right] = \frac{m_j}{6} \cdot z_j^3 + \frac{b_j}{2} \cdot z_j^2$$

gdzie j - numer przedziału na początku którego występuje podpora

W ogólnym przypadku macierze A_{2R} i A_{2C} mają więc postać:

$$A_{2R} = \begin{bmatrix} -\frac{Z_A^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_A}{3} - Z_A\right) & 0 & 0 & \vdots & 0 \\ -\frac{Z_B^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_B}{3} - Z_A\right) & -\frac{Z_B^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_B}{3} - Z_B\right) & 0 & \vdots & 0 \\ -\frac{Z_C^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_C}{3} - Z_A\right) & -\frac{Z_C^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_C}{3} - Z_B\right) & -\frac{Z_C^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_C}{3} - Z_C\right) & \vdots & 0 \\ & \cdots & \cdots & \cdots & \cdots & \cdots \\ -\frac{Z_P^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_P}{3} - Z_A\right) & -\frac{Z_P^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_P}{3} - Z_B\right) & -\frac{Z_P^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_P}{3} - Z_C\right) & \vdots & -\frac{Z_P^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_P}{3} - Z_P\right) \end{bmatrix}$$

wymiar - (p x p)

$$A_{2C} = \begin{bmatrix} \vdots & Z_A & 1 & \vdots & 0 & 0 & \vdots & 0 & 0 & \vdots \\ \vdots & 0 & 0 & \vdots & Z_B & 1 & \vdots & 0 & 0 & \vdots \\ \vdots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \dots & \vdots \\ \vdots & 0 & 0 & \vdots & 0 & 0 & \vdots & Z_P & 1 & \vdots \end{bmatrix}$$

wymiar - (px2n)

$$D_2 = \begin{bmatrix} -\frac{m_{jA}}{6} \cdot Z_A^3 - \frac{b_{jA}}{2} \cdot Z_A^2 \\ -\frac{m_{jB}}{6} \cdot Z_B^3 - \frac{b_{jB}}{2} \cdot Z_B^2 \\ & \cdots \\ -\frac{m_{jP}}{6} \cdot Z_P^3 - \frac{b_{jP}}{2} \cdot Z_P^2 \end{bmatrix}$$

wymiar - (p x 1)

gdzie P - indeks ostatniej podpory, p
 - ilość podpór

W przykładowym wałku macierze te będą wygląły następująco:

$$A_{2R} = \begin{bmatrix} -\frac{Z_2^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_2}{3} - Z_2\right) & 0 & 0\\ -\frac{Z_3^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_3}{3} - Z_2\right) & -\frac{Z_3^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_3}{3} - Z_3\right) & 0\\ -\frac{Z_6^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_6}{3} - Z_2\right) & -\frac{Z_6^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_6}{3} - Z_3\right) & -\frac{Z_6^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_6}{3} - Z_6\right) \end{bmatrix}$$

$$D_2 = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ F_5 \cdot \frac{Z_6^3}{6} + (M_5 + F_5) \cdot Z_5 \cdot \frac{Z_6^2}{2} \end{bmatrix}$$

${\bf 2.3}$ Zerowe ugięcia w podporach gdy podpora jest na końcu przedziału

Równanie dla j-tego przedziału przybierze postać:

$$x_{j-1} = \frac{-1}{EI_{j-1}} \left(\frac{m_{j-1}}{6} \cdot z_j^3 + \frac{b_{j-1}}{2} \cdot z_j^2 - \sum_{k_R=1}^{j-1} \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_j^2}{2} \cdot \left(\frac{z_j}{3} - Z_{k_R} \right) \right] + C_{(j-1)_1} \cdot z_j + C_{(j-1)_2} \right) = 0$$

a po przeniesieniu niewiadomych na jedną stronę:

$$C_{(j-1)_1} \cdot z_j + C_{(j-1)_2} \cdot 1 - \sum_{k=1}^{j-1} \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_j^2}{2} \cdot \left(\frac{z_j}{3} - Z_{k_R} \right) \right] = \frac{m_{j-1}}{6} \cdot z_j^3 + \frac{b_{j-1}}{2} \cdot z_j^2$$

W ogólnym przypadku macierze A_{2R} i A_{2C} mają więc postać:

$$A_{3R} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & \vdots & 0 \\ -\frac{Z_B^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_B}{3} - Z_A\right) & 0 & 0 & \vdots & 0 \\ -\frac{Z_C^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_C}{3} - Z_A\right) & -\frac{Z_C^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_C}{3} - Z_B\right) & 0 & \vdots & 0 \\ & \cdots & & \cdots & & \cdots & \cdots \\ -\frac{Z_P^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_P}{3} - Z_A\right) & -\frac{Z_P^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_P}{3} - Z_B\right) & -\frac{Z_P^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_P}{3} - Z_C\right) & \vdots & 0 \end{bmatrix}$$

wymiar - (p x p)

$$A_{3C} = \begin{bmatrix} \vdots & Z_A & 1 & \vdots & 0 & 0 & \vdots & 0 & 0 & \vdots \\ \vdots & 0 & 0 & \vdots & Z_B & 1 & \vdots & 0 & 0 & \vdots \\ \vdots & \dots & \vdots \\ \vdots & 0 & 0 & \vdots & 0 & 0 & \vdots & Z_P & 1 & \vdots \end{bmatrix}$$

wymiar - (p x 2n), przy czym part Z_{iR} , 1 zajmują inne pozycje niż w macierzy A_{2C} (wszystkie o dwa miejsca wcześniej), zakładam, że wał nie zaczyna się od podpory

$$D_{3} = \begin{bmatrix} -\frac{m_{jA-1}}{6} \cdot Z_{A}^{3} - \frac{b_{jA-1}}{2} \cdot Z_{A}^{2} \\ -\frac{m_{jB-1}}{6} \cdot Z_{B}^{3} - \frac{b_{jB-1}}{2} \cdot Z_{B}^{2} \\ & \ddots \\ -\frac{m_{jP-1}}{6} \cdot Z_{P}^{3} - \frac{b_{jP-1}}{2} \cdot Z_{P}^{2} \end{bmatrix}$$

wymiar - (px1)

gdzie ${\cal P}$ - indeks ostatniej podpory, p
 - ilość podpór

W przykładowym wałku macierze te będą wygląły następująco:

$$A_{3R} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 \\ -\frac{Z_3^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_3}{3} - Z_2\right) & 0 & 0 \\ -\frac{Z_6^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_6}{3} - Z_2\right) & -\frac{Z_6^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_6}{3} - Z_3\right) & 0 \end{bmatrix}$$

$$D_3 = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ F_5 \cdot \frac{Z_6^3}{6} + (M_5 + F_5) \cdot Z_5 \cdot \frac{Z_6^2}{2} \end{bmatrix}$$

2.4 Warunek równości kątów obrotu na granicach wszystkich przedziałów

$$x'_{j}(z = Z_{j+1}) = x'_{j+1}(z = Z_{j+1})$$

Równanie dla j-tego przedziału przybierze postać:

$$\frac{-1}{EI_{j}} \left(\frac{m_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} + b_{j} \cdot z_{j+1} + \sum_{k_{R}=1}^{j} \left[R_{k_{R}} \cdot z_{j+1} \cdot \left(\frac{z_{j+1}}{2} - Z_{k_{R}} \right) \right] + C_{j1} \right) =$$

$$= \frac{-1}{EI_{j+1}} \left(\frac{m_{j+1}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} + b_{j+1} \cdot z_{j+1} + \sum_{k_{R}=1}^{j+1} \left[R_{k_{R}} \cdot z_{j+1} \cdot \left(\frac{z_{j+1}}{2} - Z_{k_{R}} \right) \right] + C_{(j+1)_{1}} \right)$$

a po przeniesieniu niewiadomych na jedną stronę:

$$\frac{1}{I_{j}} \cdot \left\{ C_{j} + \sum_{k_{R}=1}^{j} \left[R_{k_{R}} \cdot z_{j+1} \cdot \left(\frac{z_{j+1}}{2} - Z_{k_{R}} \right) \right] \right\} -$$

$$- \frac{1}{I_{j+1}} \cdot \left\{ C_{j+1} + \sum_{k_{R}=1}^{j+1} \left[R_{k_{R}} \cdot z_{j+1} \cdot \left(\frac{z_{j+1}}{2} - Z_{k_{R}} \right) \right] \right\} =$$

$$= \frac{1}{I_{j+1}} \cdot \left(\frac{m_{j+1}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} + b_{j+1} \cdot z_{j+1} \right) - \frac{1}{I_{j}} \cdot \left(\frac{m_{j}}{2} \cdot z_{j+1}^{2} + b_{j} \cdot z_{j+1} \right)$$

gdzie j - numer przedziału

Macierze A_{4R} , A_{4C} i D_4 mają więc postać:

Wymiar: $(n-1 \times p)$

Wymiar: $(n-1 \times 2n)$

$$D_{4} = \begin{bmatrix} \frac{-1}{I_{1}} \left(\frac{m_{1}}{I_{2}} z_{2}^{2} + b_{1} z_{2} \right) + \frac{1}{I_{2}} \left(\frac{m_{2}}{2} z_{2}^{2} + b_{2} z_{2} \right) \\ \frac{-1}{I_{2}} \left(\frac{m_{2}}{2} z_{3}^{2} + b_{2} z_{3} \right) + \frac{1}{I_{3}} \left(\frac{m_{3}}{2} z_{3}^{2} + b_{3} z_{3} \right) \\ & \cdots \\ \frac{-1}{I_{j}} \left(\frac{m_{j}}{2} z_{j+1}^{2} + b_{j} z_{j+1} \right) + \frac{1}{I_{j+1}} \left(\frac{m_{j+1}}{2} z_{j+1}^{2} + b_{j+1} z_{j+1} \right) \\ & \cdots \\ \frac{-1}{I_{n-1}} \left(\frac{m_{n-1}}{2} z_{n}^{2} + b_{n-1} z_{n} \right) + \frac{1}{I_{n}} \left(\frac{m_{n}}{2} z_{n}^{2} + b_{n} z_{n} \right) \end{bmatrix}$$

Wymiar: $(n-1 \times 1)$

W przykładowym wałku macierze te będą wygląły następująco:

$$A_{4R} = \begin{bmatrix} -Z_2 \cdot \left(\frac{Z_2}{2} - Z_2\right) \cdot \left(-\frac{1}{I_2}\right) & 0 & 0 \\ -Z_3 \cdot \left(\frac{Z_3}{2} - Z_2\right) \cdot \left(\frac{1}{I_2} - \frac{1}{I_3}\right) & -\frac{Z_3}{2} \cdot \left(Z_3 - Z_3\right) \cdot \left(-\frac{1}{I_3}\right) & 0 \\ -Z_4 \cdot \left(\frac{Z_4}{2} - Z_2\right) \cdot \left(\frac{1}{I_3} - \frac{1}{I_4}\right) & -\frac{Z_4}{2} \cdot \left(Z_4 - Z_3\right) \cdot \left(\frac{1}{I_3} - \frac{1}{I_4}\right) & 0 \\ -Z_5 \cdot \left(\frac{Z_5}{2} - Z_2\right) \cdot \left(\frac{1}{I_4} - \frac{1}{I_5}\right) & -\frac{Z_5}{2} \cdot \left(Z_5 - Z_3\right) \cdot \left(\frac{1}{I_4} - \frac{1}{I_5}\right) & 0 \\ -Z_6 \cdot \left(\frac{Z_6}{2} - Z_2\right) \cdot \left(\frac{1}{I_5} - \frac{1}{I_6}\right) & -\frac{Z_6}{2} \cdot \left(Z_6 - Z_3\right) \cdot \left(\frac{1}{I_5} - \frac{1}{I_6}\right) & -\frac{Z_6}{2} \cdot \left(Z_6 - Z_6\right) \cdot \left(-\frac{1}{I_6}\right) \end{bmatrix}$$

$$D_4 = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ \frac{1}{I_5} \left[F_5 \cdot \frac{Z_5^2}{2} + (M_5 + F_5) \cdot Z_5 \cdot Z_5 \right] \\ \left(\frac{1}{I_6 - \frac{1}{I_5}} \right) \left[F_5 \cdot \frac{Z_6^2}{2} + (M_5 + F_5) \cdot Z_5 \cdot Z_6 \right] \end{bmatrix}$$

2.5 Warunek równości ugięć na granicach przedziałów, które nie zaczynają się od podpory

Przedziały zaczynające się od podpory są wykluczone, ponieważ dla uproszczenia wprowadziłem macierze A_2 i D_2 i tym samym dodatkowe p równań, i teraz musze zmniejszyć liczbę równań odpowiadających temu warunkowi.

$$x_j(z = Z_{j+1}) = x_{j+1}(z = Z_{j+1})$$

Równanie dla j-tego przedziału przybierze postać:

$$\frac{-1}{EI_j} \left\{ \frac{m_j}{6} \cdot z_{j+1}^3 + \frac{b_j}{2} \cdot z_{j+1}^2 + C_{j1} \cdot z_{j+1} + C_{j2} + \sum_{k_R=1}^j \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_{j+1}^2}{2} \cdot \left(\frac{z_{j+1}}{3} - Z_{k_R} \right) \right] \right\} = 0$$

$$=\frac{-1}{EI_{j+1}}\left\{\frac{m_{j+1}}{6}\cdot z_{j+1}^3+\frac{b_{j+1}}{2}\cdot z_{j+1}^2++C_{(j+1)_1}\cdot z_{j+1}+C_{(j+1)_2}+\sum_{k_R=1}^{j+1}\left[R_{k_R}\cdot \frac{z_{j+1}^2}{2}\cdot \left(\frac{z_{j+1}}{3}-Z_{k_R}\right)\right]\right\}$$

a po przeniesieniu niewiadomych na jedną stronę:

$$\frac{1}{I_j} \cdot \left\{ C_{j1} \cdot z_{j+1} + C_{j2} + \sum_{k_R=1}^{j} \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_{j+1}^2}{2} \cdot \left(\frac{z_{j+1}}{3} - Z_{k_R} \right) \right] \right\} - \frac{1}{I_j} \cdot \left\{ C_{j1} \cdot z_{j+1} + C_{j2} + \sum_{k_R=1}^{j} \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_{j+1}^2}{2} \cdot \left(\frac{z_{j+1}}{3} - Z_{k_R} \right) \right] \right\} - \frac{1}{I_j} \cdot \left\{ C_{j1} \cdot z_{j+1} + C_{j2} + \sum_{k_R=1}^{j} \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_{j+1}^2}{2} \cdot \left(\frac{z_{j+1}}{3} - Z_{k_R} \right) \right] \right\} - \frac{1}{I_j} \cdot \left\{ C_{j1} \cdot z_{j+1} + C_{j2} + \sum_{k_R=1}^{j} \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_{j+1}^2}{2} \cdot \left(\frac{z_{j+1}}{3} - Z_{k_R} \right) \right] \right\} - \frac{1}{I_j} \cdot \left\{ C_{j1} \cdot z_{j+1} + C_{j2} + \sum_{k_R=1}^{j} \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_{j+1}^2}{2} \cdot \left(\frac{z_{j+1}}{3} - Z_{k_R} \right) \right] \right\} - \frac{1}{I_j} \cdot \left\{ C_{j1} \cdot z_{j+1} + C_{j2} + \sum_{k_R=1}^{j} \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_{j+1}}{2} \cdot \left(\frac{z_{j+1}}{3} - Z_{k_R} \right) \right] \right\} - \frac{1}{I_j} \cdot \left\{ C_{j1} \cdot z_{j+1} + C_{j2} + \sum_{k_R=1}^{j} \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_{j+1}}{2} \cdot \left(\frac{z_{j+1}}{3} - Z_{k_R} \right) \right] \right\} - \frac{1}{I_j} \cdot \left\{ C_{j1} \cdot z_{j+1} + C_{j2} + \sum_{k_R=1}^{j} \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_{j+1}}{2} \cdot \left(\frac{z_{j+1}}{3} - Z_{k_R} \right) \right] \right\} - \frac{1}{I_j} \cdot \left\{ C_{j1} \cdot z_{j+1} + C_{j2} + \sum_{k_R=1}^{j} \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_{j+1}}{2} \cdot \left(\frac{z_{j+1}}{3} - Z_{k_R} \right) \right] \right\} - \frac{1}{I_j} \cdot \left\{ C_{j1} \cdot z_{j+1} + C_{j2} + \sum_{k_R=1}^{j} \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_{j+1}}{2} - Z_{k_R} \right] \right\} - \frac{1}{I_j} \cdot \left\{ C_{j1} \cdot z_{j+1} + C_{j2} +$$

$$-\frac{1}{I_{j+1}} \cdot \left\{ C_{(j+1)_1} \cdot z_{j+1} + C_{(j+1)_2} + \sum_{k_R=1}^{j+1} \left[R_{k_R} \cdot \frac{z_{j+1}^2}{2} \cdot \left(\frac{z_{j+1}}{3} - Z_{k_R} \right) \right] \right\} =$$

$$= \frac{1}{I_{j+1}} \cdot \left(\frac{m_{j+1}}{2} \cdot z_{j+1}^2 + b_{j+1} \cdot z_{j+1} \right) - \frac{1}{I_j} \cdot \left(\frac{m_j}{2} \cdot z_{j+1}^2 + b_j \cdot z_{j+1} \right)$$

gdzie j - numer przedziału, k_R - numer przedziału zaw. podporę Macierze $A_{5R},\,A_{5C}$ i D_5 mają więc postać:

Wymiar: $(n-1-p \times p)$

Wymiar: $(n-1-p \times 2n)$

$$D_{5} = \begin{bmatrix} \frac{-1}{I_{1}} \left(\frac{m_{1}}{6}z_{2}^{3} + \frac{b_{1}}{2}z_{2}^{2}\right) + \frac{1}{I_{2}} \left(\frac{m_{2}}{6}z_{2}^{3} + \frac{b_{2}}{2}z_{2}^{2}\right) \\ \frac{-1}{I_{2}} \left(\frac{m_{2}}{6}z_{3}^{3} + \frac{b_{2}}{2}z_{3}^{2}\right) + \frac{1}{I_{3}} \left(\frac{m_{3}}{6}z_{3}^{3} + \frac{b_{3}}{2}z_{3}^{2}\right) \\ & \cdots \\ \frac{-1}{I_{j}} \left(\frac{m_{j}}{6}z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j}}{2}z_{j+1}^{2}\right) + \frac{1}{I_{j+1}} \left(\frac{m_{j+1}}{6}z_{j+1}^{3} + \frac{b_{j+1}}{2}z_{j+1}^{2}\right) \\ & \cdots \\ \frac{-1}{I_{n-1}} \left(\frac{m_{n-1}}{6}z_{n}^{3} + \frac{b_{n-1}}{2}z_{n}^{2}\right) + \frac{1}{I_{n}} \left(\frac{m_{n}}{6}z_{n}^{3} + \frac{b_{n}}{2}z_{n}^{2}\right) \end{bmatrix}$$

Wymiar: $(n-1-p \times 1)$

W przykładowym wałku macierze te będą wygląły następująco:

$$A_{5R} = \begin{bmatrix} -\frac{Z_4^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_4}{3} - Z_2\right) \cdot \left(\frac{1}{I_3} - \frac{1}{I_4}\right) & -\frac{Z_4^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_4}{3} - Z_3\right) \cdot \left(\frac{1}{I_3} - \frac{1}{I_4}\right) & 0\\ -\frac{Z_5^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_5}{3} - Z_2\right) \cdot \left(\frac{1}{I_4} - \frac{1}{I_5}\right) & -\frac{Z_5^2}{2} \cdot \left(\frac{Z_5}{3} - Z_3\right) \cdot \left(\frac{1}{I_4} - \frac{1}{I_5}\right) & 0 \end{bmatrix}$$

$$A_{5C} = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 & 0 & \frac{z_4}{I_3} & \frac{1}{I_3} & -\frac{1}{I_4} & -\frac{1}{I_4} & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & \frac{z_5}{I_4} & \frac{1}{I_4} & -\frac{z_5}{I_5} & -\frac{1}{I_5} & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

$$D_{5} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \\ \frac{1}{I_{5}} \left[F_{5} \cdot \frac{Z_{5}^{3}}{6} + (M_{5} + F_{5}) \cdot Z_{5} \cdot \frac{Z_{5}^{2}}{2} \right] \\ \left(\frac{1}{I_{6}} - \frac{1}{I_{5}} \right) \left[F_{5} \cdot \frac{Z_{6}^{3}}{6} + (M_{5} + F_{5}) \cdot Z_{5} \cdot \frac{Z_{6}^{2}}{2} \right] \end{bmatrix}$$

Po zestawieniu wszystkiego macierze A i D mają postać:

$$A = \begin{bmatrix} A_{1R} & A_{1C} \\ A_{2R} & A_{2C} \\ A_{3R} & A_{3C} \\ \hline A_{4R} & A_{4C} \\ \hline A_{5R} & A_{5C} \end{bmatrix} i D = \begin{bmatrix} D_1 \\ D_2 \\ D_3 \\ \hline D_4 \\ D_5 \end{bmatrix}$$

3 Jak to wygląda w programie

Zrozumienie tego rozdziału być może będzie wymagało znajomości podstawowych terminów z dziedziny programowania, zwłaszcza obiektowego.

Stworzyłem klasę przechowującą dane pojedynczego wału. Dane wejściowe do konstruktora obiektu (będącego realizacją tej klasy) można podzielić na dwie grupy:

1. Obciążenia:

Podaje się tutaj wszystkie obciążenia i podpory w kolejności, oraz odległóści między nimi.

2. Kształt:

Podaje się średnice i długości segmentów wału

Dodatkowo podaje się odległość pierwszego punktu przyłożenia obciążenia od czoła wału, oraz własności materiału takie jak modół Yanga E, k_{go} , k_{gj} , k_{so} i k_{sj} .

Konstruktor obiektu (funkcja tworząca obiekt) korzystając z tych danych najpierw tworzy "mapę" przedziałów wału, czyli wektory współrzędnych z, wszystkich obciążeń i średnic przy każdej zmianie którejkolwiek z wielkości wału.

Następnie buduje opisane wcześniej macierze, oblicza wszystkie niewiadome i wszystko to zapisuje jako swoje tzw. pola (czyli zachowuje to w przydzielonym sobie obszarze pamięci). Teraz przy użyciu tzw. metod obiektu (funkcji związanych z obiektem, które oczywiście wsześniej trzeba zdefiniować) można obliczyć dowolną wielkość badanego wału, np. ugięcie, moment gnący czy skręcający, w dowolnym punkcie z, a także wygenerować wykres dowolnej wielkości dla dowolnego zakresu z.